

СРПСКИ СИОН

Год. XI

Број 48

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ

ВЛАСНИК

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије

УРЕДНИК

Протопрезвитер Јован Јерemiћ

У Ср. Карловцима у недељу 2. децембра 1901

Истина о грофу Лаву Толстоју

С руског превео Ст. Р.

(Свршетак.)

Прави, истинити Толстој као да вјерује у Бога, попут свију хришћана.

„По мом мишљењу (вели он у септембарском писму 1900 год) премало се каже, да је Бог љубав. Бог је ријеч, разум. Ми познамо Бога љубављу и разумом; али идеја Божанства не само да није идентична с тим појмовима, већ се они толико разликују од идеје о Богу, као што се разликује појам ока и вида од појма свјетлости.“

Но други Толстој, у основној схеми свог учења, која је очарала његове усхићене пошљедоватеље, управо признаје Бога истовјетним са појмовима Логоса или Разума; а Бога као биће, сматра лажју, коју су пронашли паразити религије.

„Почетак свију ствари био је Разум (Логос), и Разум је био раван Богу и заступао је Бога, и Разум (Логос) је био Бог.“ То је лажни превод текста Јов. I. 1., који је створио Толстој (ср. Толстојево — подударане јеванђеља, руско издање т. I. стр. 19 и 23.) — „Свјетлост се ја-

вила, преводи Толстој — засебном роду (ἕλθε εἰς τὰ ἴδια: Јов. I. 11.) и засебни ју род није примио. А оваки је буквални превод с грчког: „дође к својима, и своји га не примише.“ Но Толстој, који је почео учити грчки језик у четрдесетој години свог живота, не признаје родове у граматици. „Τὰ ἴδια вели он, значи нешто одијељено, индивидуално, очевидно противноложно свијету у опће. Свјетлост је била у свем свијету, и у засебном роду, и зато к ријечи ἴδιος — одијељени, засебни, додајем ријеч „род, народ.“ Изгледало би, да је спајање именице мушког рода са придјевом средњег рода операција сасвим непозната граматици наших школа и универзитета.

Овдје није само једна игра граматичких фантазија — овдје је сам коријен толстојства.

Прави Толстој, добродушни господар Јасне Пољане, зна, да смо ми сви несавршена бића, већим дијелом, слично њему, добродушни људи, који, којекако умијући, раде на задаћама социјалног живота под заштитом Вишег Промисла, од ког се надамо напошљетку награди у бољем свијету.

„Све се више и више увјеравам (вели он у октобарском писму 1900. год.) о не-реалности овог свијета, у ком ми живимо. Не кажем да је то сан, већ је то само једна од безбројних манифестација живота.“

Али филозофија лажног Толстоја одбацује надање на будући бољи живот. За лажног Толстоја не освјетљује свијет добар промисао, већ зла судбина, у свези са паразитима живота. Живот је борба зла с разумом. Бог — није управитељ васељене, већ прост здрав смисао, слаб помоћник човјеку против надмашне силе зла. То је њешто у облику мрачног будизма, умекша-ног фантазијама. Будући живот, — такођер измишљотина паразита, отровни напитака за раднички сталез људи.

Лажни Толстој, принуђен да потражи себи потпору у јеванђељу, служи се т к-тиком најчудноватијег својства, ради од-страњења из јеванђеља свију обећања бу-дућег живота.

У јеванђељу од Матеја XIX. 28. говори Исус Христос: „ви ћете, који идете за мном, у другом рођењу, кад сједне Син човјечији на пријестолу славе своје. сјеш-ћете и ви на дванаест пријестола и судити над дванаест кољена Израјљевих.“

„Тај стих ја изостављам, — вели Тол-стој — јер он нема никаквог одређеног значења. . . Он или не значи ништа, или звучи смијешно, иронично.“

Код Марка X. 30. говори Исус: „сад добија стоструко, а у будућем свијету (ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ) живот вјечни.“ „Ἐρχο-μαι, — вели Толстој (разумије се сасвим неправилно) значи „прелазити“, и било би ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ: значи у вијеку сада прелазном, дакле у *ово*ме, овдашњем жи-воту.“ То тврди Толстој не гледајући на бесмисао претварања вјечног живота у про-лазни привремени живот.

Не вриједи пратити, стих за стихом, тумачење Толстојево у његовом излагању јеванђеља. Радознали могу сами просудити њихову вриједност.

Саставивши ма какву систему свог уче-ња, Толстој, чини се, дужан је, ако вјерује у њу, да и живи тако, како вје-рује. Он је објавио, да је свака управа, сваки закон, свака својина — зло: сли-

једило би да треба одбацити и све удоб-ности живота, које су на том злу основане. Узгредно одбацује он одлучно и дувап и алкохол и месо. Но живот га је инак са-владоа. Рођак његов прича, да, кад је он обрадио своју схему једино могуће среће, то не само да се пије осјећао сретним, већ је осјећао уморност духа. Жени и дјецџ није ни на ум пало да се одреку управљања Јасном Пољаном и да зарађују себи хљеб пољским послом. Затим су га почели освајати његови посјетиоци. Дерулед се појавио и почео га склањати на страну реванша; почеле су долазити романтичне даме (тип, који он не трпи) — с том на-мјером, да би се код њега „научиле живје-ти“; појавиле се и даме практичне особине, пријетећи да ће се убити, ако их не спасе, давши хиљаду рубаља. Лажни Толстој го-вори, кад људи просе новаца, то им не треба дати из љубави према њима, већ само из учтивости; а он и то вели, да кад људи краду ствари, то су им ствари по-требне и они дакле имају право да их узму. Па ипак изилази из приче, да је, кад су се такве даме појављивале, прави Толстој долазио изван себе, а грофица их је од-страњивала из куће. Толстој је сашо пар-чизама — посао по изгледу користан, — и било му је противно, кад је дознао да је-дан од његових штовалаца чува те чизме код себе у стакленом орману. Влада се односила према њему јако добродушно и снисход-љиво; али рад захтијева реда и једном је некако био Толстој позван на суд као свје-док због њеке ствари. Дјевојка Серон, која је живила као гувернанта у Јасној Пољани, прича, да се Толстој појавио на суд у опаклији, положио на стол свитак рубаља рекавши: „ви мене не можете присилити да се закунем, — ево вам моја глоба,“ и изишао напоље.

Иста дјевојка приповиједа, да је жа-лосно било погледати биједног пророка, кад је покушао да се окане пушења.

„Ходао је из ћошка у ћошак, управо није могао да нађе себи мјеста. Сад за-пали цигарету и баца је, сад покуша уди-сати дим, кад други закуше. Наношљетку ипак није имао снаге да се сасвим осло-боди навике — та то му је умиривало

живце. Бадава људи мисле, да је Толстој аскет у строгом смислу ријечи.“

Лажни Толстој говори, да је литература — порочан рад; а прави Толстој управо пати од свраба списатељства и не одлази од писаћег стола. Један од његових портрета израде Рјепинове приказује га, окруженог косама и грабљама, како сједи у ружној позитури на столици, у својој опаклији, код стола — а пред њим два сребрна свијетњака. Послије подне, говори дјевојка Серон, шета се по шуми са малом сјекиром. И она сама, љубитељка толстојства, описује са осмјехом, како се он враћа са шетње по пољу, задовољан, доносећи са собом непријатан мирис. — „Ја умирем, вели, од смија, на њ гледајући.“ — И још, — не пазећи на своја убјеђења, он се не клони ни велосипеда, и шта више прикључује се младежи у презреној и неморалној игри лаун тенису.

Уопће, можемо се врло веселити тој тихој слици — како господар Јасне Пољане човјечански живи у великој кући, у својој опаклији, с грофицом, занимајући се игром толстојства.

Наличи на идилу кад погледаш на правог Толстоја. Али идила ишчезава, кад се појави лажни Толстој, писац књига. У својој књизи „царство је Божје у вама“ изводи чудновато правило „Паралелограма моралних сила,“ усиљавајући се да докаже, да проналазак и затим рушење неприродних правила живота сачињава праву суштину филозофског хришћанства.

„Људи, који називају моју систему непрактичном (вели Толстој), сасвим су правични, ако гледају на црте савршенства, које су им показане у учењу Христову као на правила, која ваља сваки од нас да испуњава, слично томе, како је по закону општине обвезно на примјер плаћање пореза... Савршенство је, чије су црте пред очима хришћана, бесконачно, нико га не може постићи, и Христос то има у виду: али Он зна, да тежња к потпуном и бесконачном савршенству сачињава и повећава срећу човјека... Христос не учи анђеле, већ људе, који живе животињским животом, и животињској сили кретања Христос као да додаје другу силу, наиме

сознање Божанственог савршенства, и на тај начин *управља то кретање живота резултантом двију сила...* Животињска је сила увијек једна те иста и налази се изван власти човјека... Божанствено је савршенство азимптот човјечјег живота, којем се он непрестано приближава, али које може постићи само у вјечности.“*

Такво је учење лако примјенити сваком човјеку у свом животу. Одрећи се својине и фамилије — и живјети са женом и дјецом на удобном имању — чин је себи вјерног хришћанског филозофа...

Али примјенити такво учење друштвеном животу — посао је тежак. Какву нам резултанту, средњу силу, даје тај паралелограм — рецимо у ратном послу? Одрецимо се рата — на шта онда? Хоћемо ли се борити вилама? Или на примјер, каквом ће нас ријешењу привести тај паралелограм између укидања судова и наше злочесте наклоности к правосуђу? Можда закону Линчи?

И ево још питање које се не може ријешити, ако га не ријешити тај паралелограм. Ако се сви људи стану (као што учи Толстој) уздржавати од рађања дјете на свијет, — шта ће бити с родом човјечјим?

Протусловље Толстоја са самим собом јасно се открива, ако успоредимо два његова суђења о дужности жена. У епилогу Крајцерове сонате оне се завјетују на вјечно дјевичанство.

„Хришћанин не може друкчије гледати на плотско спајање, већ као на гријех, као што је речено у Мат. V. 25 . . . . и ради тога дужан је да се увијек клони брака.“

То је један суд, Други налазимо у дјелу Толстојевом: „*шта да радимо?*“

„Као што је казано у библији, дан је мужу и жени сваком свој закон; мужу закон труда, жени — закон рађања дјете... И један је и други закон — неизмјењив... и нарушавање се његово неизбјежно казни смрћу... Ако сте ви праве матере, ма колко у вас било дјете, двоје или дваде-

* Резултантом се назива у механици сила, која сједињава у себи скуп дјеставата двију или више сила, које дјелују у равном правцу.

Азимптот значи: која се силом приближава кривој линији, и ма се протезала до бесконачности, никада се не може с њом саставити.

сет, — не можете рећи: доста је... Не можете ни скинути са себе бригу о храњењу и њези њиховој и повјерити другој матери... зато, што је тај труд ваш живот, и дакле, чим има у вас више таког труда, тим ће ваш живот бити пунији и сретнији.“

И тако нас очевидно управља Толстој к паралелограму сила ради продужења нашег рода.

Учење се Толстојево садржи у мноштву књига и памфлета: и није могуће набројати у кратком плану све црте његове недоследности и сву масу протусловља, која гутају његови ученици; но и по наведеним примјерима може се судити о ширини њихове умне пријемљивости. Читатељ може и сад себи саставити појам о разумном расположењу оних, који сматрају цијело учење цркве незаконитом и безбожном обманом, а у то се исто вријеме љуте на жестину Св. Синода, кад је одстранио Толстоја од сваког учешћа у том безбожном учењу.

Толстоја можемо назвати пророком који се колеба: он се не зауставља ни на одређеном тврђењу, ни на одлучном одрицању, већ говори: „то је истина... барем то може бити истина... ал није, ја сам у суштини увјерен, да то није истина.“ — А ученици прихваћајући такве ријечи често понављају у име своје овакво вјеровање: „ми смо увјерени да је то истина, да то може бити истина, а да у суштини ипак није истина.“

И тако ми, који нијесмо толстојци, можемо бар упитати: јели заиста тај добродушни господар Јасне Пољане, јели он сам у истину толстојац?

Основи хришћанског васпитања деце.

(По руском)

— Григорије А. Николић, парох Иршњи. —

Гледајте да не презрете једнога од малих ових; јер вам кажем, да анђели њихови на небесима једнако гледају лице оца мога небескога (Мат. 18, 10).

Дубоко је поучна историја празника Ваведенија у храм Пресвете Богородице.

Малешна девојчица, којој је три тек године, посвећује се на службу Господу и улази у свети храм с таквом радошћу, као да улази у дом родитељски. Престарели родитељи њезини — Јоаким и Ана, у пратњи невиних девојчица, другарица јој, са запаљеним свећама и појањем светих песама, водише је од Назарета до самога храма Јерусалимскога. Овде, ставши на први басамак од петнаест степеница, који воде у храм, мала девојчица, укрепљена невидљивом силом Божјом, без ичије помоћи, као да доби крила, попе се на горњу степену и, давши последњи пољубац другарицама и родитељима својим, пређе из њихова загрљаја у недра светога уточишта. — Дивно се испуни пророчка реч цара Псалмопевца: *у везеној халјини воде је к цару; за њом воде к теби девојке, друге њезине* (Псал. 44, 15), т. ј. чисте душе, ублажавајући Дјеву и Њојзи подражавајући „воде к цару“.

Божанственом Промислу угодно беше назначити, на име, храм земаљски ради васпитања Царице Небеске. Онде, близу олтара Господњег, свето семе добродетељи, које се чувало у души Њезиној, израсте у величанствено дрво, које допираше до неба; онде, посред благочестивих вежбања, срце њезино од малешна сродило се са свима светима. У разговору с анђелима и под руководством мудрих старица, постиже Она оне савршене кротости и оне дубоке смирености, с каковом изговори доцније: *„ево, слушкиње Господње“*, и нађе толико вере и преданости вољи Божјој, да не посумња казати гласнику опште радости: *„нека ми буде по речи твојој“* (Лук. 1, 38). Онде, у тишини свете самоће, Она постаде потпуно достојном да прими Онога, који се не да сместити, да даде тело човечје Богу-Слову од крви своје девојачке. Јасно је, да другога места ради духовнога васпитања, бољег, но што је храм Господњи, не беше, као што га и нема.

Спомен о уведењу у храм Пресвете Дјеве Марије, природно, буди у нас мисао о васпитању деце. По томе, у част и славу Пречисте и Преблагословене дјеве Богородице, зауставимо, браћо и сестре, нашу пажњу на том важном питању.

У наше време, кад образовање и писменост добијају тако пространо ширење у нас, код потреба образовања поста готово општом, питање о том, како боље да васпитатамо децу, добија особиту важност и обраћа на себе особиту пажњу и друштва, и државе. Не ћемо говорити овде о томе, како схваћа то дело мудрост човечја, која састави безбројна правила васпитања, која напиша огромну количину дечјих књига, која измисли и дечје вртове, и дечје игре, и шта више — дечја позоришта.

У смислу хришћанском питање о васпитању деце решава се просто и своди се под једно опште правило: „Деца, ма каквом звању припадала и ма каквој се служби друштвеној приуговлађавала, треба да су пре свега и поглавито обучавана вери и побожности“. Правило то оснива се, на захтеву небескога Учитеља Господа нашега Исуса Христа: — *„Не браните деци да долазе к мени, јер је такових царство Божје (Марк. X, 14).*

И тако је један општи Учитељ за децу свих узраста, свих звања и стања — Сам Господ и Спаситељ наш. Он припрема питомце Своје не ради земаљскога само друштва, него поглавито ради царства Божјега. — А где је Његова школа? Свугде, где се прооведа најсветије име Христово, — свугде где уче веровати у Бога, надати се на Њега и љубити Га свом душом и свим срцем, — свугде, и у храмовима, и у побожним хришћанским домовима. Потребно је само разумно и добро руководство родитеља, и дете ће лако, слободно и, може се казати, неприметно усвојити себи веру и спасоносна начела благочестија хришћанскога. Па шта треба имати у виду при васпитању деце?

У свакога детета пре свега развија се спољашњи, руковођен поглавито осећајима, живот; по томе и треба да се старамо освећивати га оним, што води ка благочестију: прво време живота детињег нека буде посвећено Господу — даваоцу живота. Нека сва чувства детиња, и гледање, и слух, и мирисање и пишање, што је могуће чешће, дотичу се к светињи; нека први најживљи утисци његови

образују се под утецајем светих ликова, светих речи и појања, и у души његовој нацртаће се, премда и тајно, слика хришћанскога благочестија, — она животворна слика, која ће доцније осветлити се и послужити звездом водиљом за њега на свима путевима живота. Позната је ствар, да утисци детињства неизгладимо скоро остају с нама на сав живот. Казаћемо боље и одређеније: сав план живота нашега, тако рећи, описује се у напред у детињству и на име — под утецајем предмета, који нас окружују с поља и који остављају утиске на њежном, меком, као восак, детињем срцу. Какву, дакле, важност има наш савет односно додиром спољашњих чувства детињих са предметима вере и благочестија! Ви ћете запитати: па како да испунимо тај добри савет?

Врло просто: држати свој дом по хришћански, т. ј. не сакривати светих ликова, него напротив, испуњавати њима свако прилично светињи место тако, да би дете, постојано сретајући се с њима, примало их у примчивој души својој. Даље, преко је потребно изнашати и представљати пред погледе дечје живу слику побожнога молења посебнога и општега, т. ј. код куће и у храму Добра мати, клечећи на молитви пред светом иконом, боље од сваких речи улива побожност к светињи своме детету, које обично с љубопитством пази на сваки покрет милих му лица.

Али у домовима, посред животних брига и светске сујете, често се молитва заборава и занемарује се; нека се деца барем у храму моле Оцу небескоме; не лишавајте их разговора с Богом стога само, што су малољетни. Истина, она не стекше још навике чинити добро слободно и служити Богу разумно; за то су она невини и чисти по души и по телу, и могу се јављати пред лице Божје са синовљом слободом; може се казати, само Правосуђе не налази у њих предмета ради гнева и казне, и Господ прима њихове молитве, као жртву часту и угодну. Мала деца су велики пред Богом! *Ко је највећи у царству небескоме?* питаху апостоли Господа Исуса Христа. *И дозвав Исус деша, и постави га међу њих, и рече: заиста вам ка-*

жем, ако се не повратите и не будете као деца, не ћете ући у царство небеско. Који се ^{у дакле} понизи (буде кротак, незлобљив, послушан) као дете ово, онај је највећи у царству небескоме (Мат. XVIII, 1—4). Опомените се речи Господа Исуса Христа, које рече Својим ученицима: *оставите децу, и не забрањујте им долазити к Мени; јер је таквих царство небеско, и за тим; загрливши их, метну на њих руке, те их благослови* (Мат. XIX, 13. Марк. X, 14. Лук. XVIII, 15, 18). Опомените се још околности свечаног уласка Господњег у Јерусалим. Јудеји се расрдише на децу, која викаху: *осана — спасење Сину Давидову* и рекоше Господу: *чујеш ли шта ови говоре?* А он им одговори: *да, зар нисте никад читали: из уста мале деце и која сисају начинио си себи хвалу* (Мат. XXI, 15). И ваша деца могу такођер угодити Господу својом молитвом и славословљем, и појати Му хвалу достојнију, него ли је песма деце јеврејске. По томе, добри и чадољубиви родитељи, на вама лежи света обвезаност доводити децу своју заједно са собом у храм; овде, особито при свршавању божанствене литургије, имаће невидљиво и благодатно опћење с небожителјима, — са својим анђелима хранитељима, и са серафимима и херувимима, и заједно с њима славиће Господа. Молитва чистих срдаца биће пријатна Оцу небескоме!

Гледајте да не презрете једнога од малих ових (Мат. XVIII, 10). Пазећи на тај глас небескога Учитеља, доводите децу у храм Божји ради питања и укрепљења њихова пречистим телом и животворном крвљу Христа Спаситеља. Слаби ли ваше дете под утецајем скривенога у њему недуга: носите га у храм и причестите тела и крви Христове; тај је лек најбољи и најсигурнији ради исцелења. Цвета ли ваше дете здрављем? И у таком случају не остављајте га без честога причешћа — ради веће јачине тела, ради одржања бујнога му здравља, ради освећења свих његових сила и осећаја и ради умножења дарова благодатних, јер који не једе тела Сина Човечјега, као што рече Сам Господ, и не пије крви Његове, не ће имати живота вечнога (Јов. VI, 53).

За тим, кад се у детету пробуде унутарње чувство и мисао, одмах треба им дати хришћанску храну. Та храна највише садржи се у истинама религиозним. О, како би било утешно и спасоносно, кад би у првом тепању деце, заједно с именима оца и матере, чуло се и најсветије име Оца небескога, у широком и великом дому којег сви ми живимо — и деца и родитељи, Који све нас одева и храни, и у десници Којег је наш живот и судбина — времена и вечна! Како би било добро, кад би дете с првим тепањем умело изговорити најслађе име Господа Исуса Христа, Који је љубио децу, благосиљао их и обећао им, за њихову невиност и чисто срце, царство небеско. У таквом детињем тепању било би положено добро семе, из којег ће доцније, при даљем руковођењу родитеља, несумњиво израстити зрели плодови искрене вере и хришћанске добродетељи.

Детињство, љубазна браћо, заиста треба да буде посвећено науци Господњој (Ефес. VI, 4). И свети храм — најбоља је школа вере и благочестија! Овде ће деца сваке службе чути лепу поуку за живот, паће мноштво примера ради угледања, научиће се да буду православним Хришћанима, и корисним члановима своје општине, а уједно с тим и милог нам Српства. Навика вајте их од мале малоће да гледају на божанствено детенце, која се држи на рукама Преблагословене Матере Његове, и ова ће се неприметно научити смирености и благости, кротости и послушности, које је показивао Господ свега Свога живота на земљи. Навикавајте их гледати на икону Ваведена у храм Пречисте Девојнице, која проведе ево детињство и младост у храму у читању слова Божјег и непрестаном служењу Господу, — она, барем на дан празника, нека похитају у храм — да чују реч Божју и поуче се заповедима Господњим. Нека деца ваша завољу од мале малоће благољепије — красоту храма, да гледају красоту Господњу и ране у цркву свету Његову (Псал. XXVI, 4). То ће бити најдрагоценије наслеђство, најсигурније им упутство на сав живот. У детињству ће сваки пут деца доносити из

храма у дом благослов Божји, и свети анђели ће без престанка окружавати њихов мали стан. У зрелом узрасту љубав ка храму одушевиће их на сваки добар подвиг, утешиће их у сваком јаду и невољи. Хладни разум никаквим саветима не ће утешити измучене страдањима душе. Само поглед вере на страдалника Испушитеља одржаће нас у тешким тренутцима живота. И хоће ли презирати Христос оне, који Му притичу с вером? Он, који не поштеди Себе „нас ради људи“, зар ће одрећи у капљи духовне росе ради оживљења измученога жалостима духа нашега?!

Па нека се утеше они, који могу слободно призивати Оца небескога, нека се радују од младости, који завољеше дом Господњи (Псал. 121, 1). Онај није без завичаја и није бедан, у кога је храм мило пристаниште, за кога је отворена неиспртна благајница благодати Божје!

Али ако родитељи, васпитавајући ум и срце детета, не обраћају пажње на његову вољу, то их, у истину, могуће је упоредити неразумном човеку, који зида кућу на песку (Мат. VII, 27); њихова деца постаће људима речи, а не дела; то ће бити неразумни раденици на њиви Божјој, који ће место тога, да се труде и сабирају готову жетву, ударати, млатити ваздух леним речима. И колико је сада међу нама изумевача фразе, колико носилаца неоснованих идејала, колико сејача празнога семена под громким кликом прогреса и савремености.

Очеви и матере! Од раног детињства васпитајте у својој деци такове људе, у којих би реч била близу дела!... Имајте у виду, да се прва појава слободнога рада у грешној природи човечјој изражава у самовољи и похотљивости, — и то је тако обично у деци. Али родитељи врло често заборављају то и гледе кроз прсте деци превртљиви правац слободе, који се пробуђује, — и за то како често горким сузама морају да искупују слепу љубав своју! Обично говоре, особито нежне матере: „нека се дете наслађива слободом и задовољствима свога узраста!“... Али то правило могло би бити без опасности и згодним у делу васпитања само тада,

кад би наравствена природа наша била у свом првобитном невином стању. Таково правило не даје нам Реч Божја. Она говори: *добро је човеку носити јарам за младости своје* (Плач. Јерем. III, 27). Грешна воља треба да буде ограничавана у првим навалама својим ради тога, да не ојача у суровости и дрскости, у пркосу и самовољи, тако обичних у животу и тако убијачних ради среће и добра, особито породичнога. Младо криво дрво остаје свагда криво и без облика лепога, ако се не постарају исправити га, док се оно савија, док је младо: то исто мора се казати и о деци. У сваком међу њима примећува се самовоља и тврдоглавост, свакако, у разним степенима — у једном више, у другом мање. Остављати те погрешке без исправљања — значи посветити децу на праву несрећу у животу. По томе, преко је потребно постављати границу прохтевима дечјим, преко је потребно навикавати децу ка губитцима, невољи и трпљењу, да би се временом развијала и развила у њима права наравствена сила, која се састоји у савлађивању самога себе и с којом могуће је бити сретним посред највећих животних незгода и неприлика, тврдим и несломљивим посред најтежих искушења и животне борбе. А главно је, — таково васпитање деце припрема их ка усвајању важнога начела хришћанске наравствености — *самоодрицању*, без којега не може се достигнути блаженство и спасење.

Ето, то су најглавнија хришћанска правила о васпитању дечијем у духу благочестија, које, по речима апостола, на свашто је корисно и има обећање живота садашњег и онога, који иде (1. Тим. 4, 8). Па нека запамте та правила очеви и особито матере породица!

Муж-отац, без престанка заузет делима службе или бригама о течењу средстава за живот, не може увек непосредно мотрити на развијање дечје, на буђење у њима првих напјмова и наклоности. Прва брига о деци лежи нарочито на матери: дете је ближе од свих к матери, и она је прва његова наставница и руководитељица. Прво изговарање имена Божјега, прва мо-

литва детиња, први његов осећај љубави к Богу — све је њено дело; она једна само, грејући дете на грудима својим, тако рећи, прелива у њега своје осећаје, способне пробудити, развити и укоренити у њему све добро; само њезино срдачно уливање може чврсто привити се и остати непоколебимим на сав живот. Појмљиво је, тешка је обвезаност матере, верне своме позиву у старању о деци! Али за то, каква је срећа за њу видети по том децу своју богобојажљиву, добру, кротку, послушну, способну за сваки частан труд, и сазнавати, да су тим обвезана њеном добром материнском старању! Каква награда може бити већа и милија за родитеље, него сазнавати, да су испунили свој високи дуг родитељски пред Богом и друштвом; каква је награда *пријатнија* за родитеље, него видети срећу своје деце! А извршно начело те среће и јесте баш хришћанско разумно васпитање.

Па васпитајте, очеви и матере, своју децу не ради тога, да би имали она успеха у свету, јер све је то таштина над таштинама, него више свега старајте се напечатати у срцима њиховим закон Христов, — то сунце, које нам осветљава пут к небеској отаџбини, — то је камен-темељац, на ком се зида сва срећа наша на земљи. Као што кућа, сазидана на камену, *не пада* у оно време, кад *ударе киша и дођу воде, и дуну ветрови* (Мат. VII, 25. Лук. VI, 47—48), тако и онај, који полаже вољу своју у закону Господњем (Псал. 1, 2) *не боји се, кад дође зли дом страсти* (Јерем. XVIII, 18), и не плаши се жалости и искушења, јер верује, да ће га Господ *перјем својим осениши* (Псал. XC, 4).

1901.

Плаћање општинског намета на парохијске сесије.

Кр. хрв. слав. далм. земаљска влада, одео за унутарње послове, издала је 31. децембра 1900. године Бр. 62.224 наредбу, којом се нормира питање плаћања обћинског намета на парохијске сесије, а по којој наредби су свештеници наши дужни плаћати тај намет.

На овогодишњим својим протопрезвитератским зборовима свештенство Архидијецезе Карловачке је закључило, да у име његово надлежни окружни протопрезвитери путем Архидијецезалне Конзисторије поднесу кр. земаљској влади представку са молбом, да ту наредбу „обустави, а узев у нови претрес питање плаћања опћинског намета на парохијске сесије, исту наредбу укине и нову изда, којом би свештенство наше било ослобођено тога плаћања.“

Окружни протопрезвитери су ту представку поднели надлежној Конзисторији са молбом, да их иста уз своју препоруку подастре кр. зем. влади. Архидијецезална Конзисторија је молби овој удовољила и представка је сада већ код владе.

Пре него што је представка стигла влади, народни заступник г. *Ђура ил. Милекић* је ових дана у седници прорачунског одбора земаљског сабора, сигурно имајући претходног сазнања и информације о тој представци, замолио већ кр. земаљску владу, да уважи молбу православног српског свештенства гледе плаћања општинског намета на парохијске сесије. А као што „*Narodne Novine*“ извешћују, оделни предстојник г. *Ото ил. Крајчовић* изјавио је у име владе, „да ће се на ту молбу, чим стигне, узети обзир, у колико то дакако законски прописи допуштају.“

Захвални смо, г. заступнику Милекићу, што је ово спорно, а за свештенство наше веома важно материјално питање изнео и пред прорачунски саборски одбор. Захвални смо за сада и изјави пресветлога г. оделног предстојника, уверени, да су законски прописи на страни свештеничке представке и њезиног петита.

Владина наредба, позивом на 48. §. зак. чл. XVI. од 1870, по којем жупници и капелани не плаћају намета од своје плаће, *у колико такову у готову примају*, — темељи се на томе, што парохијску сесију као и жупничку сматра платом не у готову него у природи, те на основу тога православно српско свештенство у дужности плаћања намета на сесију *изједначаје* са римокатоличким жупницима.

Но у томе назору и таком схватању и лежи тежина спора. Коректно и праведно, у складу са законским прописима, решиће се тај спор онда, ако се у довољан обзир узме та чиње-

ница, да је дотација православног српског свештенства, у место постојалог бира и штоле, системизована превишњим Рескриптом од 10. авг. 1868., дочим дотација (конгруа) римокатоличког свештенства још није уређена и системизована, него постоји на лукну.

Установом 10. §. I. Б. сл. а. истога Рескрипта парохијске сесије постале су *неразлучним целовитим делом* сталне плаће свештеничке у готовом, те нису оне неки дотациони доплатак, који би „служио за бољу дотацију“, као што то владина наредба у своме образложењу схвата и истиче. Поменутом установом ирев. Рескрипта нормира се на првом месту баш сесија као плаћа парохова и *изједначаје се са одштетом за сесију*, где ове нема. Према томе, као што ова одштета не подлежи плаћању намета, не подлежи ни сесија, јер се и она има сматрати, као и одштета, плаћом у готовом.

А да је и висока влада до 31. децембра 1900. тако схватала споменуте установе рескриптуалне, и таквих назора била о парохијским сесијама, нека послуже доказом и ове њезине решидбе.

Бр. 2597.

Кр. поджупану у Руми.

Услед утока пароха Михаила Коларовића, Стевана Продановића и Павла Себишановића, против тамошњим рјешидбама од 8. коловоза и 9. рујна 1876. бр. 4585 и 6565, којим се одређује распорезање намета опћине Велико-Радиначке на парохијалне сесије наведених уточитеља, обнашао је кр. владин одјел за унутарње послове, давши мјеста уложеном утоку, нападнуте тамошње рјешидбе онамо преиначити, да се на парохијалне сесије грчко-источних свештеника обћински намет распорезати неима с разлога, што парохијалне сесије у смислу §. 10. превишњега рескрипта од 10. коловоза 1868. уз стално опрдјелену плаћу и бесплатни стан *сачињавају дотацију пароха; што дакле парохијална сесија сачињава њеловити део беривах пароха*, тер се истому по §. 11. наведенога превишњега рескрипта ондје, гдје ју у нарави не посједује, готовим новцем у тамо означеној своти одштетује, такова пако одштета не може се према установи §. 48. аленеје е., зак. чланка XVI. од год. 1870. обћинским наметом обтеретити, *а дослиједно шому не може се намет распорезати нићи на паро-*

хијалну сесију, коју неки пароси уживају у нарави као *стално бериво у мјесто односних одштета* опрдјелених у §. 11. споменутог рескрипта.

Што се кр. поджупанији у рјешење извјешћа од 22. вељаче пр. г. и од 28. сјечња т. г. бр. 9898 ех 1876 уз повратак доставака даљњег уредовања ради до знања ставља.

У Загребу дне 9. вељаче 1878.

За бана и кр. одјелног предстојника
Јурковић.

Бивша поджупанија у Вуковару доставила је тадањем пароху Илочком ово решење:

Бр. 10.166 ех 1882.

„Ушљед стављеног по потписатој жупанији на високи кр. земаљски одел за нутарне послове у Загребу питања, да ли је грчко-источно свештенство од плаћања опћ. и школског намета на парохијалне сесије просто — приопћио је високоисти са отписом од 14. јуна т. г. бр. 15711 у дотичном предмету на кр. поджупанију румску управљено своје решење од 9. фебруара 1878. бр. 2597. знања и равнања ради, које гласи: да се на парохијске сесије грч.-источног свештенства опћински намет распорезати не има, с разлога, што парох. сесије у смислу §. 10. превишњега рескрипта од 10. августа 1868. уз стално опрдјељену плаћу и бесплатни стан, сачињавају дотацију пароха, што дакле *парох. сесија сачињава њеловити део берива пароха*, те се истому по §. 11. наведеног рескрипта онде, где је у нарави не поседује, готовим новцем у тамо означеној своти одштећује, такова пак општета не може се према установама §. 48. алинеа е. зак. чл. XVI. од год. 1870. опћ. наметом оптеретити, *а доследно шому не може се намет распорезати нићи на парох. сесију*, коју неки пароси уживају у нарави, као *стално бериво у место односних одштета* опрдјељених §-ом 11. споменутог вис. рескрипта, које се Велечасности Вашој на приговор Ваш поднесен проти распорезању опћ. и школског намета на парохијску сесију *de praesent.* 8. фебруара 1881. бр. 1617. приопћује тиме, да је опћ. поглаварству сходан напугак издан, да у будуће на парох. сесију опћ. и школски намет распорезати не има.

Кр. поджупанија у Вуковару 27./XI. 1881.
за жупана: *Миланковић* “

Бр. 447/1886.

Обћинском уреду у Ст. Пазови.

Поводом утока велечаст. госп. пароха Максима Живковића из Ст. Сланкамена против рјешитби кр. котарског уреда од 8. студена 1885. бр. 8089, којом је изречено, да се на износ изравнога пореза од парохијалне сесије имаде плаћати обћински и школски намет, обнашла је кр. зем. влада одјел за унутарње послове, у споразумљењу са кр. земаљско-владним одјелом за богоштовје и наставу са наредбом од 7/1; 1886. бр. 500, нападнуту рјешитбу укинути, пошто парохијална сесија подлаг §. 10. 11. 12. 13. I. превишњег решкрипта од 10. коловоза 1868. *сачињава дио дотације* грч. ист. свећенства, те пошто се ова дотација у смислу §. 17. обћинскога закона за постојалу хрв. слав. крајину од године 1862. обћинским и школским *наместом обтеретити не смију.*

Што се овим грч. источ. парохијалним и обћинским уредом до знања ставља са примјетбом, да стијем и голубиначког парохијалног уреда поднесак од 11/12 1885. бр. 121. и овог у Нови Карловцих од 30/11 1885. бр. 143. своје рјешење налази.

Кр. котарски уред у Ст. Пазови, дне 19. сјечња 1886.

кр. кот. предстојник

Цебак.

А да је према горњим владиним решењима поступано и г. 1899., доказује ово решење кр. жупанијске области у Вуковару:

Бр. 6102 ех 1899.

Кр. котарској области у Шиду.

Привити под ./. непосредно кр. финансијалном равнатељству у Вуковару поднесена, тер дописом овог од 11. вељаче 1899. бр. 6365. 1899. кр. овој жупанијској области на надлежно уредовање уступљена молба парохијског звања у М. Вашици од 19. сјечња 1899. бр. 19/1899. за убавјест, да ли су пароси дужни од парохијске сесије обћински, школски и мјестни намет плаћати, доставља се тој кр. кот. области тим позивом, да парохијско звање у М. Вашици сходно обавјести, да парохијалне сесије у смислу §. 10. превишњег решкрипта од 10. коловоза 1868. уз сталну опредјелену плаћу и бесплатни стан *сачињавају дотацију пароха, те према тому парохијална сесија*

сачињава цијеловити део берива пароха, тер се истому по §. 11. наведеног превишњег решкрипта ондје, гдје ју у нарави не посједује, готовим новцем одштећују, а таква одштета не може се према установам §. 48. алинеа е., зак. чл. XVI. од год. 1870. обћинским наместом обтеретити, а досједно тому не може се нити обћински, нити школски, нити мјестни намет распорезати на парохијалну сесију, коју некоји пароси уживају у нарави као стално бериво у мјесто односних одштета опредјелених §-ом 11. споменутог решкрипта.

У Вуковару дне 18. липња 1899.

Управитељ кр. жупанијске области
Бршић.

Споменућемо још само то, да свештенство и у Угарској није дужно плаћати и да не плаћа обћинске намете на своје доходе, дакле нити на сесију. (зак. чл. XXIII. угарског сабора од 1871. §. 124.; зак. чл. XXII. угар. сабора од 1886., §. 138.)

Одлуком пак нашета народно-црквенога Саборскога Одбора од 23. септембра (5. октобра) 1897. Бр. С. О. 4327/1397 изречено је, да парохијско свештенство није обвезано плаћати парохијал, па ни верозаконски принос ни саборске трошкове на своју *закониту дотацију*, која је нормирана §. 10. I. Б. прев. Решкрипта, а које је неразлучни део и парохијска сесија, или одштета за њу.

У пуној смо нади, да ће висока кр. земаљска влада, узев у нови претрес питање плаћања обћинског намета на парохијске сесије, а праведно уважив својом објективношћу све наведене околности, решењем поднесене јој горе споменуте представке задовољити православно српско свештенство у крајевинама Хрватској и Славонији, на потпуно умирење његово, а себи на хвалу. —

И з ј а в а.

Пошто ми због парохијске службе није било могуће присуствовати свештеничком збору пригодно издавања повјеренице Његовом Високопреосвештенству Господину Епископу Михаилу, овјем накнадно изјављујем, да сам потпуно увјерен о доброј управи Његова Високопреосвештенства у корист и напредак православне Цркве и народности српске.

У Мазину 16. новембра 1901.

Петар Обрадовић
парох мазински.

ЛИСТАК.

Белешке из црквено-школског и просветног живота.

У Митрополији Карловачкој.

(Радња Архиепископске Епархијске власти.)

Т. Административни Одбор, у седници својој, држаној дана 23./X. о. г. под председништвом Његове Светости преузвишеног господина патријарха *Георгија Бранковића*, решио је, осим осталих и ове предмете: — Известиће се црквена општина у Угриновцима, да вис. кр. земаљска влада није уважила њезину молбу ради поделења припомоћи из земаљских средстава у сврху отплате дуга срп. народно-црквеним фондовима. — Члан црквеног одбора у Руми Јован Ђуришић, поводом бруталног свог брзојава упућеног Његовој Светости, и због помањкања црквене свести лишен је одборничке части и осуђен на губитак активног и пасивног права избора за време од шест година. — Одобрена је управи манастира Крушедола градња цесте у дужини од 360 метери, којом ће се спојити улазак у манастир са земаљском цестом Банстол — Ириг. — Управи манастира Гргегега одобрени су уговори гледи под трогодишњи закуп издатог риболова и пашњака манастирског у ади „Ковџак“. — Замолиће се Архиепископској Конзисторији, да управама подручних манастира сходан налог изда, да Милана Србина, бившег манастирског ђака у манастиру Раковцу, за манастирског ђака ни под којим условом не приме. — Одобрена је обнова $\frac{1}{3}$ скупштинара и $\frac{1}{2}$ одборника у црквеној општини у Рајеву Селу. — Под претњом свргнућа председника и црквеног одбора наложено је црквеној општини у Ривици, да има одмах оправити парохијски дом. — Поводом жалбе администратора парохије у Грабову-Свилошу јереја М. П., да је за парохијску плату за текућу годину у Грабову само 6 фор. 08 н., а у Свилошу до месеца августа примио, известиће се исти, да су од стране овога одбора већ учињени кораци ради овршног истеривања заосталог парохијала његовог. — Одобрено је повишење парохије у Илинци из V. у IV. разред, о чему ће се известити и Архиепископској Конзисторији. — Молба црквене општине у Угриновцима ради поделења припомоћи препоручена је Петроварадинској имовној општини. — Конзисторијалном фишкалу је издата ради поднашања његовог правничког мњења молба црквене општине у Купиново, да јој се путем кр. зем. владе поврате 40 јутара земљишта званог „Беглук“, које је до 1874. г. та општина поседовала, а после је нехатошћу општинара у посед државног

ерара прешло. — Црквеној општини у Земуну одобрено је куп куће за парохијски дом парохије Св. Николајевске цркве. — Црквеној општини у Крчедино одобрено је куп куће од политичке општине тамошње. — Црквеној општини у Гор. Товарнику одобрено је куп земљишта у површини од 2 јутра. — Црквеној општини у Беркасову одобрено је куп земљишта у површини од 8 $\frac{1}{2}$ јутара. — Црквеној општини у Пећинцима одобрено је уговор, склопљен са подузичарима у погледу оправке тамошњег црквеног торња и намештења новог сата на звонику. — Пошто је овом одбору дошло до знања, да је скупштина црквене општине у Земуну одредила своје садашње председнику годишњу плату, позвата је иста општина, да овамо односни скупштински закључак одмах на увиђење пряслоати не пропусти. — Одобрени су рачуни црквених општина у Адашевци, Ашањи, Бежанији, Кузмину, Будимци, Винковци, Огару, Погановци за 1900. г., у Батровци, у Моровићу за г. 1898. и 1899., у Белегишу за г. 1897. и 1898; у Осеку за г. 1895., у Ривици за г. 1899. и 1900., у Стејановци за г. 1894. и 1895., у Чалми за г. 1899. — Кр. жуђанијска област у Вуковару извешћује, да су саборски трошкови од православних еглановника у Прњавору Раковцу укупљени; тако исто верозаконски приноси и саборски трошкови у црквеној општини у Платичеву, у општинама у котару Ст. Пазовачком, осим Голубинаца. — Управе манастира Беочин, Бешеново, Врдиик, Гргегег, Јазак, Крушедол, Привина Глава, Раковац, В. Ремета, Фенек, и Шишатовац поднели су своје прорачуне за г. 1902., који ће се прорачуни поднети с извешћем Саборском Одбору на надлежно званичење. — Рачун манастира Раковца за г. 1899. поднеће се Саборском Одбору на надразвиђење. — Тако исто и рачун манастира Гргегега за г. 1900. — Тако исто и рачун манастира Кувеждина за г. 1899. — Управи манастира Јаска одобрено је дражбени записник врху продаје 13 $\frac{1}{4}$ јутара шумске сече, која је за ову годину опредељена. — Одобрено је уговор, који је склопила управа манастира Хопова са В. и Т. из Новог Сада у погледу продаје овогодишње шумске сече. —

(Сједнице епархијских власти Пакрачких.) Т. Епархијска Конзисторија држала је редовну сједницу своју дана 19. новембра (2. дец.) о. г. под председанством Његовог Високопреосвештенства дијецезалног епископа господина *Мирона*. По уруцбеном записнику било је за ту сједницу 150 поднесака, на које је донесено свега 90 одлука. Као важније спомињемо: Према допису вис. владе одређено је свештенству, да сваке године на дан 19. студеног п. н.

служи божествену литургију за школ. младеж у спомен блаженопочивше царице и краљице Јелисавете. — Умољена је поново вис. влада, да приправници мушке учит. школе у Загребу полазе нотално црквено појање са ученицима осталих средњих школа. — Узета је на знање наредба исте вис. владе, да су православни ученици обртне школе у Загребу на дан крсног имена свога, ако исто није заповедни празник, опроштени од сваке дужности осим верске. — Узет је на знање допис вис. владе, одјела за правосуђе, да обзиром на постојеће прописе могу духовници у зем. казниони Лепоглавској посјеђивати кажњенике по вјероисповијестима само кад буде размер кажњеника приближно једнак. — Узете су на знање и странкама објављене двије другостепене бракоразводне пресуде високопреч. Митр. Цркв. Савјета. — Закључено је обратити се на вис. кр. уг. министарство комуникација за погодност на жељезницама свештенству као катихетама. — Узета су у расправу извјешћа окр. протопрезвитера о обављеној овогодишњој црквеној визитацији парохијских звања, пркава и школа и према недостацима издана сходна одређења. — Узет је на знање извјештај протопрезвитера А. З., да парох С. Б. у В. ради старости не врши и не може вршити своје дужности и поводом тим учињено сходно расположење. — Усвојени су по протопрезвитеру А. З. предложени формулари за вођење способника парох. свештенства и издавања особника с тим, да је сваком свештенику слободно једном у години код протопрезвитера увидјети свој способник. — Примљена је молба пароха Ј. З. за умировљење и исти позван да допринесе лијечничку свједоџбу. — На темељу обављеног избора именован је јереј Петар Босанац, који је добио већину гласова за парох. помоћника у Беловару. — Поводом смрти јереја Милана Селарића, пароха у Војаконцу именован је са 1. јануаром 1902. администратором парохије јереј Јован Седрамац, капелан у Беловару. — Исто тако поводом смрти јереја Аксентија Грубача, пароха у Плавшинцима именован је администратором парохије са 1./I. 1902. јереј Милан Димић, капелан у Новој Градишци. — Свршени богослов Стеван Јањетовић одређен је са 2./I. 1902. за личног капелана протопрезв. и пароху К. Т. у Н. Г. — Јереј Теодор Ивачевић, парох. помоћник у Вођину премјештен је у истом својству у Граберје. — Јереј Петар Томић, администратор парохије у Г. Средицама премјештен је у Вођин за протопрезв. капелана. — Јеромонах Емилијан Бабић, протопрезв. капелан у Вођину именован је привр. парох. помоћником у

истом мјесту. — Премјештењем јереја П. У. упражњена парохија у Г. Средицама повјерена је у администрацију јеромонаху Амвросију Поповићу, капелану у Д. Раћу. — Узето је на знање извјешће конз. билежника, да су за протопрезвитератске библиотеке набављени ормани, прво коло књига, да је штампан правилник и протоколи, те да ће се књиге г.г. протопрезвитерима разаслати и тим да ступају библиотеке у живот. — Препоручена је свему свештенству књига „Апостоли“ од протојереја Василија Николајевића и превод Шилеровог Звона од пок. проте Н. Косановића. — Донесене су две пресуде на развод брака.

II. *Епархијски Административни Одбор* држао је редовну сједницу своју 20. новембра (3. дец.) о. г. под предједањем високопресвећеног епископа дијецезана господина *Мирона*. По уруцбеном записнику било је свега за ову сједницу 145 поднесака, на које је донесено свега 88 одлука. Од важнијих спомињемо: Узети су на знање дописи високе владе да за градњу парох. дома у Пакрацу даје трећину јефтнимбом полученог трошка у име потпоре; да је за градњу парох. дома одобрила цркв. општини у Боломачама 3000 К зајма; да цркв. општина у Пашијану има претходно донијети закључак о властитом допринашању за оправак парох. дома и о том су односне општине обавештене знања ради; поднесени су високосл. Саб. Одбору манастирски прорачуни за 1902. г. на одобрење; даље искази о организованим и неорганизованим цркв. општинама и списак о стању поднеска и суперревизије црквено-општинских рачуна до краја 1900. г. — Према исказу осигуравајућег друштва убраће се путем пол. области дужне премије од исказаних дужника. — Није одобрен закључак цркв. општине у В. П. да у фил. цркви у Д. Р. врши појачку дужност учитељ и појац парохијске цркве. — Одобрени су црквено општински прорачуни и распорези парохијала за 1902. г. за 24 црквене општине. — На молбу цркв. општина у Пакој и Поучију умољена је политичка власт за овршно утјеривање заосталог парохијала. — Молбе црквених општина у О. и Б. за припомоћ из јерархијског фонда препоручене су високосл. Саб. Одбору. — Ријешено је више молбеница за зајам и т. д.

(*Избори учитеља.*) Из Сомбора јављају: „Овдашња српска правосл. црквена општина дана 25. новембра у својој скупштинској седници попунила је једно упражњено професорско место на срп. вишој девојачкој школи и једно учитељичко место на основној школи. За професора једногласно је изабран Риста

Свирчевић, који је досад од Шк. Савета привремено постављен био на овој школи, а за учитељицу је изабрана већином гласова досадања привремена учитељица исте школе, Иванка Малешевић“.

(† **Ђорђе Марковић**), учитељ Бачко Петровоселски, преминуо је после дводневног боловања 21. нов., а сахрањен 22. нов. после подне. Родио се 1842. г. у Н. Саду а учитељем постао 1862. прво у Мохољу једну годину као привремени, а за тим као стални непрекидно у Петровом Селу. Као учитељ био је врло савестан и марљив у извршењу својих дужности како у школи, тако и у цркви. Појањем својим, особито у млађе доба, веома се одликовао. Лака му земља и вечан му спомен!

(У спомен стогодишњице смрти архимандрита **Јована Рајића**) приређује богословско књижевно друштво „Слога“ уз пријатељско суделовање гђице Милане Стојановића и гђице Милене Симеонотић-Чокића у уторак 11. (24.) децембра 1091. године свечану прославу са овим распоредом: I. Пре подне у 11 сах. у грњој св. Ваведенској цркви свечан парастос. II. После подне у 4 сах. у гимназијској дворани свечана седница с овим програмом: 1.) Молитва: Бортњанскиј: „Чертогъ твой“... пева збор „Слоге“. 2.) Председник отвара седницу. 3.) Јован Живојиновић: „Пролог“, говори г. Н. Барачки, богослов II. године. 4.) „О архимандриту Јовану Рајићу“, говори г. Св. Петровић, богослов IV. године. 5.) Из Рајићева спева „Бој змаја са орлови“, декламје г. Д. Стефановић, богослов I. године. 6.) И. Бајић: „Прискорбна горлице“, песма из Рајићеве трагедије „Цар Урош V.“, пева збор „Слоге“. 7.) Једно Рајићево писмо, чита г. Сп. Николић, богослов III. године. 8.) „Минерва и Србија“, дијалог из Рајићеве трагедије „Цар Урош V.“, приказују гђице: Милене Симеонотић-Чокић и Милане Стојановић. 9.) Председник затвара седницу. Пре и после свечане седнице биће изложени Рајићеве штампани и рукописни радови.

(Богословско књижевно друштво „Слога“ у Карловцима), за школску годину 1901/2. овако се конституисало: председник Светозар Петровић, подпредседник Јован Крајновић, I. тајник Спасоје Николић, II. тајник Стеван Стојановић, благајник Стеван Стратимировић, књижничар Ненад Барачки.

(Књижевни Одбор Матице Српске) имао је у четвртак 22. новембра (5. дец.) своју редовну седницу под председништвом А. Хаџића, председника друштвеног. Од предмета наводимо: Средњи одбор хрватских књижевника захваљује Матици Српској на честитци приликом Марулићеве прославе.

— Узима се на знање извештај секретарев о састанку редакционог пододбора, на ком је установљен распоред Књига Матице Српске. Књига за народ за год. 1902. и 211. књиге Летописа. Програм по ком се мисли удесити Календар за год. 1903., донеће до наредног састанка члан Тих. Остојић а до тог рока донеће и програм, по ком би се за више година удесиле Књиге за народ. — Умолиће се писци, да напишу радове о нашој автономји и шта је с њоме у вези. — За Књиге Матице Српске установљен је овај ред: „Успомене из нашег народно-црквеног живота“ од дра Теодора Мандића, „Автобиографија дра Јована Суботића“, „Косово“, опис земље и народа, од Браислава Ђ. Нушића. Књиге за народ биће ове: „Занати, занатлије и наш народ“ (свршетак) од Љубомира Лотића, „Виноградарство“, од Јована Живковића, „Српске народне приповетке“ од Радивоја Врховца, „Свети Сава“ од проте Јована Вучковића, „Збирка уметничких песама“ по редакцији дра Милана Шевића. — Узима се на знање извештај секретарев о састанку пододбора за књижевна издања Матице Српске. Према том ће се Летопис и Књиге Матице Српске штампати у 3000 примерака. Повишена је, због скупе поштарине, претплата свију издања за иностранство; за Угарску, Аустрију и Босну остаје стара цена. — Примљена је за Летопис справа Благоја Браичића „Михаљ Верешмарти“. — Издају се на оцену: „Лирски покушаји“ од непознатог песника, „Морис Барџ“, и „Париски дојмови“ од А. Г. Матоша. — Враћају се писцима рукописи: „Што је добро?“ дру Дан. Трбојевићу и „Сликар Антоколски“ П. Лагарићу.

(† **Јеромонах Никанор Даниловац**), брат манастира Кувеждина преминуо је у болници Митровачкој, где се је на лечењу налазио. Нека му је лака земља и вечна памат!

У Србији.

(Добротвор српске трговине.) У Београду је недавно умрло трговац Никола Радојковић, који је све своје имање у вредности од 700.000 динара завештао на корист српске трговине. У свом завештају одређује овај ретки добротвор ово:

„Да се приход од имања прикупља дотле док се накупи толико, да се може подићи савремена зграда за српску Академију Трговине. Да имовином управља одбор, кога поставља на цео живот, и у коме ће бити ова лица: Димитрије Радовић, Аћим Чумић, Борисав Тодоровић, Пера И. Јовановић и др. Воја Вељковић. Да они одмах изберу три лица, која ће по реду заузимати упражњена места одборника. Да одбор сваке године даје три награде оним

свршеним ђацима садашње Тргов. Академије, а будуће Академије Трговине, који према сведочајству буду по способности и владању најбољи. Прва награда биће 200, друга 100, а трећа 50 динара (доцније 300, 200 и 100 динара), а 500 дин. одбор ће сваке године јавним начином давати као награду или на трговинско-књижевну или какву другу целу у корист трговинске образованости. Одбор ће и о личностима и о предмету за награду најпре саслушати мишљење наставничког савета Трговачке Академије. Да се после подизања зграде за Академију Трговине пола прихода троши на трговинску просвету, а пола да се капиталише док не стигне један милијун динара, и отада да се троши све на трговинско образовање; да одборнике могу само судови збацити.“

У Грчкој.

(Васеленски Цариградски Патријарх — Атинском Митрополиту). Пре више недеља дошло је у Атини до побуне против оних, који су одобравали превод Св. Писма Новог Завета на новогрчки језик. Побуна је узимала озбиљан значај тако, да је и митрополит Атински дао био оставку, министар председник пао итд. Св. Синод Атински је осудио то превођење.

Поводом овога догађаја упутио је Цариградски васеленски патријарх посланицу високопреосв. Атинском митрополиту Прокопију, у којој му је саопштио своје мишљење о томе преводу, ослањајући се на предања цркве.

Та посланица у преводу „Царигр. Гласника“ гласи:

„Преосвећени митрополите Атински и преседниче Св. Синода грчке цркве, г. Прокопије и остали преосвећени чланови Синода, братски у Господа Бога целивајући вашу љубазну и поштовану преосвећеност, најљубазније вас поздрављамо.

Општење између свесветских сестара цркава о црквеним стварима, које се често дешавају и захтевају бригу и старање, а које је јасан символ и неизбежни елемент за одржавање не разрушених веза у јединству Цркве, има намеру и увек доприноси благу хришћанског народа. Стојећи чврсто на основу ове Богом проповедане узајамне братске љубави, ми осећамо радост у срцу кад гледамо, како се свесвета грчка црква чврсто држи традиционалних одредаба и свештених предања, и како се с том божанском ревношћу брине у корист црквеног реда и верског назидања верних; бољећиву, пак, жалост осећамо кад гледамо, како јој испуњавање свештеног дела ометају људи неповани у

црквеним пословима, и усуђују се предузимати и вршити дела — погледу вере неугодна и црквено прекорена и осуђена као штетна за верне у верском и моралном погледу.

Овако је наша Св. Христова Велика Црква, а по свој прилици и од стране свете и Св. Синода братске цркве у Грчкој, оцењен превод Св. Еванђеља на неукусном хидејском језику, објављен недавно у тамошњим листовима, и који не само да није удобан и подесан за тумачење божанствених еванђеоских речи и смисла, него такав, да више душу оштећава по што јој користи, и улева хладноћу према вери, а равнодушност према верским стварима ономе који ће га читати, јер превод на таквом хидејском и необичном саставу и језику одузима лепоту и понижава чебеску висину Богом надахнутог текста у духу Хришћанства.

С тога, дакле, унапред убеђени о умесном неodobравању таквих изгредних и по Хришћанство штетних публикација, како са стране Вашег Преосвештенства тако и са стране преосвећених чланова, чинимо Вас саучесницима овога нашег мишљења као и мишљења нашег Синода, а у исто време и саучесницима нашег убеђења, да ће Св. Синод у Грчкој на време чинићи употребу својих привилегија и права, која му даје црквени томос и местни закони, на основу којих ужива право да бди над садржајем књига за употребу омладине и клира, биле оне наштампане у унутрашњости или споља донесене, приступити мерама, које пађе за сходно употребити у забрани таквих списа, чије распрострањење не само по епархијама Богом утврђеног краљевства, већ и ван истог где, се наш језик говори, повлачи собом општу штету, изазивље, дакле, и општу потребу искорењавања корова с Божије њиве. На крају, благонадајући се у потпуну сагласност Вашу у овом братском саопштавању нашег мишљења, целивамо Ваше Преосвештенство и чланове око Вас са срдачним и светим пољупцем.

Вашег љубазног нам Преосвештенства љубавни во Христа брат и одани.

† Цариградски Јоаким.“

Разне белешке.

(Др. Гавра Манојловић), гимназијски професор и доцент на универзитету Загребачком именован је превишњим решењем за изванредног професора опште историје на истом универзитету.

(„Балканска царица“ на мађарском језику.) Г. Љубен Грујић, чиновник у Митровици, превео је у стиховима на мађарски језик „Балканску царицу“, чувену драму кнеза песника Николе I. Према

оцени и препоруци г. А. Хаџића Његово Височаштво Кнез поделио је преводноцу право, да штампа тај превод „Балканске Царице“ и да га може дати приказивати на мађарској позорници. Стручњаци веле, да је превод г. Грујића изврстан.

(Руси о дјелу „Знаменити Срби XIX. века“.)

Из Петрограда јављају, да је познато дјело „Знаменити Срби XIX. века“, које издаје Српска Штампарија у Загребу, изазвало јако интересовање и општу похвалу код свију личности које су дјело имале у рукама. Нарочито је ласкав суд, како о самој идеји дјела, тако и о техничкој изради изрекао генерал В. В. Комаров, В. К. Саблер, Петроградска сликарка Е. Мрововска, и др. личности. Критикујући сваку поједину слику из првих 4 свезака, руска умјетница похвалила је израду слика: Бирчанина, Вишњића, Доситеја, а нарочито Саве Текелије и Томазеа. „Једном ријечи, — тако је умјетница завршила своју критику — израда слика веома ми се допада, и морам признати да их ми тако лијепо израђених немамо“.

Овај свакако ласкави суд и по Српску Штампарију у Загребу, која је почела дјело да издаје и која га израђује, као и по српски народ који излажење оваквог дјела омогућава својом претплатом, потврђују наша браћа Руси и претплатом на ово дијело лијепо и патријотско дело. У списку претплатника којих само из Петрограда око 30 има, видимо ова имена: генерал Комаров, ген. Саблер, пуковник Ечинац, Мрововска, Дурдина, Табурно, и т. д. а да и не спомињемо имена Срба који у Русији живе.

Читуља.

† Јереј Илија Стојановић,
парох Уштички

преминуо је дана 18. нов. (1. дец.) о. г. у својој 68. години старости. Погребен је 19. нов. о. г. у Уштичко гробље.

Рукоположен је у Плашком 1868. године. Био је неко вријеме учитељем срп. конфесионалне школе у Јасеновцу, а тако исто и учитељем појања на Задарској Богословији. Од 1874.—1883. био је парохом у Лучанима, а од 1883. на до своје смрти био је парохом Уштичким. Покојник, и ако није већих школа учио, био је врло ваљан и ревностан и свештеник и учитељ, па зато је и добивао похвала као учитељ од бивше II. бацке регименте, а као свештеник добивао је похвале од своје претпостављене духовне власти за ревностно вршење катихетичке дужности.

Са покојником опростио се је дирљивим говором у цркви Стеван Матијевић парох Костајнички и администратор протопрезвитерата.

Лака му земља и вјечна памтаь! —н.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad бр. К. 1188/681 ex 1901

161 1—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију V. разреда у Обрежи овим се стечај расписује. Компетенти нека своје прописно инструјиране молбенице овој конзисторији до 30. Децембра по ст. кал. о. г. надлежним путем поднесу.

Из седнице архијерејске конзисторије, држане у Карловцима 27. Новембра (10 децем.) 1901. год.

Георгије с. р.
патријарх.

Ad бр. К. 1196/742 ex 1901

162 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај на упражњену парохију IV. разреда у Дивову. Компетенти имају своје прописно инструјиране молбенице овој конзисторији до 30. Децембра о. г. по ст. кал. надлежним путем поднети.

Из седнице архијерејске конзисторије, држане у Карловцима 27. Новембра (10. децем.) 1901. год.

Георгије с. р.
патријарх.

Ad бр. К. 1080/663 ex 1901.

163 1—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију I. разреда у Добановцима овим се стечај расписује с тим, да компетенти своје прописно инструјиране молбенице овој конзисторији до 30. Децембра о. г. по ст. кал. надлежним путем поднети имају.

Из седнице архијерејске конзисторије, држане у Карловцима 5. (18.) Новембра 1901.

Георгије с. р.
патријарх.

Бр. Е. К. 510. ex 1901.

157 2—3

Е Д И К А Т.

Стављајући до знања Даница Вукић, кбр. 17. из Церовца, парохије тушиловићке, сада непознатог боравишта, да је против ње покренуо брачну парницу муж њезин Милош; позива се овим иста (Даница), да се у року од 90 дана, по првом уврштењу овога едикта у „Српском Сиону,“ пријави овој власти било лично или писмено, јер ће се иначе покренута парница и без ње окончати.

Из сједнице Епарх. Конзисторије горњо-карловачке, држане, у Плашком, 18. (31.) Октобра 1901. год.

Михаилъ,
Епископ.

Ad No. 91. M. III. O. ex 1901.

159 1—2

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на упражњено учитељско место на мешовитој дворазредној основној школи у овдашњем предграђу Црвенци.

Плата је учитељу 1240 круна и слободан стан с вртом. — Учитељу у дужност спада држати наставу у редовној и повторној школи, а преко великог школског одмора појати у овдашњим парохијским храмовима.

Рок стечају истиче на шест недеља по првом уврштењу му у „Српском Сиону.“

Изабрани ће ступити у дужност почетком 1902/903. шк. год.

Молбенице се упућују на овдашњу Црквену Скупштину, а достављају јој се преко овога Одбора.

Из седнице м. Школског Одбора, држане у Сомбору 18. новембра (1. децембра) 1901. године.

Стефан С. Илкић др. Ст. Поповић
первова. председник МШОдбора.

ДРУГИ ОГЛАСИ

СТЕВА ПИСАРЕВИЋ

САМО СВЕШТЕНИЧКОГ ОДЕЛА КРОЈАЧ

Дунавска ул. 20. **НОВИ САД** Дунавска ул. 20.

Част ми је пречасној г.г. свештеницима до повољног знања ставити, да сам добио јесеи и зимски штофова за хаљине, јер сам ступио у сvezу са првим горњим фирмама (фабрикама) које само ту робу израђују и исту за готов новац повлачим, стога могу много јефтиније да дајем, него оне подузимајуће фирме, које у моју струку спадају.

Појасева у свакој боји најбољег квалитета и камилавки од кадифе и које имадем увек готови. Неповољне поручбине примам натраг. Мустре на углед шаљем бесплатно.

140 6—10

Највећи, најлепши, најбољи и најјефтинији избор у одежама, барјацима, литијама, стихарима, завесама, палонима и осталим црквеним утварима налази се само у

СТОВАРИШНОЈ РАДЊИ ПОЗЛАТАРСКЕ РАДИОНИЦЕ

ЛУЈА ТАУША

У **НОВОМ САДУ**, код „Златног Крста“

ДУНАВСКА УЛИЦА (ОСНОВАНА 1833. ГОД.)

Сваки уштеђује свој новац ако моју радњу не презире, а баца га, ако се даје наговорити, те исту мимоиђе!

Као стручњак и произвађач у стању сам, да са свим овима у мојој отвореној радњи налазећим се, а у мојој радионици солидно израђеним срп. православним црквеним предметима са врло умереном ценом послужим.

Стотинама писмених признања.

Услед наступајућих празника сам ове цене знатно смањио. Н. пр. Једна солидна израђена одежа са припадајућим прибором од полусвиленог црквеног дамаста 2 и 3 ctm. широким бортнама, лепом и добром поставом само 28 фор. Од Лампасо у равним цркв. бојама . 35 фор. Брокад трајним златом уткан . . . . 35 фор.

а тако и по цену од 45—100 до 300 фор.

Ствари које се не допадају примам натраг и замењујем другим. Пресвета Богородица из Русије са металом кована и позлаћена, са 10 ctm. широким позл. оквиrom стаје 8 фор., величина 36—42 ctm. А од кина сребра урезом украшена и позлаћена из „Икони и кјотный магазинъ Ст. Петербург и Москви“ са 10 ctm. широким позлаћеним оквиrom, стаје 10 до 12 фор. — величина 40—45 ctm.

Илустровани ценовник на и мустре шаљем бесплатно.

Телеграм адреса: Тауш, Нови Сад.

160 1—4

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тајаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље: на годину 10 круна. Из Србије прима претплату књижара В. Валожина у Београду. Поједини бројеви 20 филера.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима. 1901. 629.